

“Converteix-te en arqueòleg per un dia”: una manera de donar a conèixer l’arqueologia entre els infants

**Montserrat Anglada, Martí Carbonell,
Borja Corral, Antoni Ferrer,
Immaculada Rigo, Irene Riudavets**

L’arqueologia és una disciplina amb una certa tradició històrica que, gràcies la seva reiterada aparició en el món del cinema, la literatura i la televisió, constitueix un element ben present en l’imaginari col·lectiu de la nostra societat. Tanmateix, els mitjans de comunicació i les obres de ficció transmeten generalment una visió de l’arqueologia que no es correspon en absolut amb la realitat d’aquesta feina. El treball dels arqueòlegs i els seus objectius, per tant, continuen sent desconeguts per una gran part de la població.

S’ha de tenir en compte que l’arqueologia forma part de l’estudi de la Història, i que el seu objectiu final no és, per tant, la recuperació d’objectes, sinó la recollida de dades sobre la forma de vida dels éssers humans en el passat.

A fi de pal·liar aquest desconeixement de la feina dels arqueòlegs, al Museu de Menorca es van organitzar, entre els dies 14 i 25 de maig, una sèrie d’activitats didàctiques dirigides a alumnes de 3r de primària a 2n d’ESO. El cap de setmana l’activitat va estar oberta a tot el públic, sense necessitat d’inscriure’s prèviament.

Difondre la feina dels arqueòlegs entre els escolars, l’objectiu principal dels tallers

A més de la finalitat ja esmentada, la realització d’aquestes activitats tenia altres objectius complementaris: promoure entre els infants una actitud de respecte vers el patrimoni històric, mostrar als infants el valor del treball en equip, ajudar al domini motriu en l’ús d’eines i instruments, i donar a conèixer el Museu de Menorca entre la població de l’illa.

Per assolir tots aquests objectius es van plantejar tres exercicis complementaris, que es van desenvolupar al pati exterior del Museu:

1. Excavació arqueològica d'un jaciment artificial

Es va crear un jaciment arqueològic artificial, de 9 metres quadrats i 50 cm de potència, format per quatre capes de terra diferents que contenien restes ceràmiques, ossos, metalls, indústria lítica, carbons i estructures arquitectòniques. Tots els objectes utilitzats eren reproduccions i materials moderns. La zona d'excavació es va dividir en quadres d'un metre quadrat mitjançant cordells elàstics.

Jaciment arqueològic artificial creat expressament per a l'activitat

Així, els participants van poder fer les tasques bàsiques d'una excavació arqueològica. Primer van excavar els diferents estrats amb l'ajuda d'eines com escombres, paletins, paletes catalanes, recollidors i senalles per extreure les diferents peces arqueològiques. A continuació, van dipositar les peces en bosses o contenidors degudament retolats amb el número de la unitat estratigràfica de procedència i el nom del quadre corresponent. Finalment, van documentar gràficament els objectes i les estructures aparegudes situant-les sobre un plànol, a partir de la quadrícula i amb l'ajut d'una cinta mètrica.

2. Estudi de restes faunístiques

Es va muntar un petit laboratori d'arqueozoologia, on els participants van poder conèixer quina informació es pot extreure de les restes faunístiques que es recuperen en una excavació. Igual que en l'activitat anterior, es va optar per no utilitzar veritables materials arqueològics.

Es va disposar de tres conjunts de restes òssies d'animals domèstics i closques de mol·luscs marins que els participants van haver d'identificar amb l'ajuda d'unes làmines prèviament preparades.

Alguns participants examinant restes òssies per intentar identificar-les

Els grups d'ossos representaven les restes recuperades en jaciments diferents. Els participants es van dividir en grups de tres o quatre persones, i cadascun d'ells va fer un inventari de les restes d'un d'aquests conjunts. Un cop enllestida aquesta feina, els resultats es posaren en comú i els infants compararen les diferències i en van poder extreure unes conclusions.

Dues aprenents d'arqueòloga fent inventari de les restes trobades

3. Restauració de peces de ceràmica

Es va muntar un petit taller de restauració de ceràmica en el qual els escolars van poder reconstruir peces fragmentades.

Els joves també es van interessar pel taller de restauració de ceràmica

Durant els dotze dies que van durar les activitats van participar en els tallers un total de 810 infants, la major part formant part dels grups escolars. Aquesta vivència ha estat molt enriquidora tant per als participants com per als monitors que han guiat les activitats.

La participació en els tallers va ser molt satisfactòria per a tots

En definitiva, l'experiència dels tallers ha posat en evidència que la didàctica del patrimoni arqueològic és una disciplina que ajuda el Museu a complir la funció de mediador entre el públic i els béns que custodia. A més, aquesta oferta educativa ha permès que els participants hagin adquirit nous coneixements de tipus històric i arqueològic relacionats amb Menorca, fet que fomentarà la seva capacitat de valoració del nostre llegat històric. En resum, amb aquestes activitats s'ha intentat atorgar significats i valors als béns culturals i, alhora, gaudir del seu coneixement.